

τοῦ δείχνου τοῦ μυστικοῦ, τῆς δευτέρας παρουσίας διὰ τὴν ἐμπνευστήν· ἡ δαψιλὴ μεγαλοπρέπεια τῶν ἰταλικῶν τοπίων, αἱ λαμπρὰ τῶν Αὐλῶν τοῦ Λονδίνου καὶ τῆς Μεδρίτης ἐρτάει, δὲν ἦσαν ἀνγκυαί εἰς τὴν ἀνάπτυξίν του. Ἡ πρώτη του εἰκὼν ἠρέτισε τὰ μέγιστα τὴν περιέργειαν. Οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως συνέρρευσαν διὰ τὴν ἰδῶσιν καὶ τὴν θαυμάσωσιν. Ὅλοι προεῖπον ὁμοφώνως τὸ ἐνδοξόν μέλλον του. Ἰπακούσας εἰς τῶν φίλων του τὰς συμβουλὰς, μετέβη εἰς Λα Χάι τῆς ὀλλανδίας, ὅπου ἐπώλησεν ἑκατον φλωρία τὴν εἰκὼνα του, εἰς μετρίαν καὶ μὲν τιμὴν, ἀλλ' ἱκανὴν εἰς τὸ νὰ τὸν ἐναρμόνῃ. Ἐκτοτε ἀποκατεστάθη εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς ὀλλανδίας, καὶ ὅχι μόνον ἐπολλαπλασιάσας τὰ ἔργα του, ἀλλ' ἐσύττησε καὶ σχολεῖον ζωγραφικῆς, τὸ ὁποῖον ὑπέρξεν ἐκ τῶν κυριωτέρων πηγῶν τοῦ πλοῦτου του. Οἱ πρῶτοι προπορισμοὶ του δὲν ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς καμμίαν ἀπὸ μέρους του ἀπώτην. Μὲ ὅλους τὰς ταχεῖας καὶ λαμπρὰς ἐπιτυχίας του, δὲν ἠτθάνθη οὔτε τὴν ἀνάγκην τοῦ ν' ἀκούσῃ τοῦ ὀρειλομένου εἰς τὸ σπάνιον του προτέρημα ἐπαίνους ἐν μέσῳ τῶν ἀνωτέρων τῆς κοινωνίας τάξεων, μεταξὺ ἀνδρῶν διαπρεπόντων ἐπὶ φιλοκαλίᾳ, κομφύτῃ καὶ εὐφυίᾳ. Ὅλοι του αἱ ἐπιθυμίαι, καθῶς καὶ ὅλη του ἡ φιλοδοξία περιορίζοντο ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς τέχνης του. Ὅταν ἀπεφάσισεν νὰ ἔλθῃ εἰς γάμον, ἀντὶ νὰ προτείνῃ, ὡς ἄλλοι, ἀξιώσεις κέρδους, ἐνυμφεύθη χωρικήν, καὶ ἐξηκολούθησεν νὰ ζῇ μετὰ τῆς μικρᾶς τάξεως τοῦ λαοῦ, ἥτις παρῆχε συνήθως εἰς τὴν τέχνην του ἀντικείμενα. « Δὲν ζητῶ, ἔλεγε συνεχῶς, τιμὰς, ἀλλ' ἀνάπαυσιν πνεύματος καὶ ἐλευθερίαν. » Ἡ ἀγάπη τοῦ ἀργυρίου, ὡς φαίνεται, τὸν παρεκίνησε νὰ προτιμᾷ τὸν μονήρη καὶ ἀπλοῦν βίον. Χωρὶς νὰ παραδεχθῶμεν ὅλας τὰς συγχρόνους του τὰς μαρτυρίας, πρέπει ἐν τοσούτῳ νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἐν γένει αἱ δαπάναι του ἦσαν μετριώταται· τὰ πολυτελέστερα του γέμματα, θεβαιούσι, συνέκειντο ἀπὸ ἰχθύας ξηρῆς καὶ τυρόν· τὴν περιέργον ταύτην ἔξιν δὲν δυσκολεύεται νὰ πιστεύσῃ, ὅτις ἐνθυμηθῇ τὸ παράδοξον τῶν τρόπων τοῦ ὁποῦ μετεχειρίζετο διὰ τὴν αὐξήσῃ τὰ εἰσοδήματά του. Παρήγγελλε τὸν υἱόν του, εἰς ὃν ἀνέθετε τὴν πώλησιν τῶν εἰκόνων του, νὰ προτιμῇται ὅτι τὰς ἔκλεψε, καὶ τοῦτο διὰ νὰ τὰς πωλῇ εἰς ὑψηλοτέραν τιμὴν. Ἀλλ' ἡ πλέον ἀλλόκοτος, ἡ κομικωτέρη ὅλων τῶν τοιούτων ἐπεισοδίων του, εἶναι ἡ ἐφεξῆς ἡ σύζυγός του, ἥτις ἠγάπα ὡς καὶ ἐκείνος τὴν οἰκονομίαν, ἐκοινολόγησεν ὅτι ὁ ἀνὴρ τῆς ἀπέθανεν. Ἡ εἰδησις αὕτη ἐτετραπλασιάσας τὴν τιμὴν τῶν ἔργων τοῦ ψευδῶς ἀποβιώσαντος. Πλήθος ἀγοραστῶν συνέρρευσαν τότε εἰς τὸ κατάστημά του· ἅμα δὲ ἐπωλήθησαν ὅλαι του αἱ εἰκόνες, ὁ νέος Ἐπιμενίδης ἀνέστη, καὶ ἤλθε νὰ μετρήσῃ τὰ φλωρία τῶν θαυμαστῶν του. Αἰσθάνομαι καὶ ἐπιδοκιμάζω τὴν ὀργὴν τῶν ἀπατηθέντων, δὲν συμμερίζομαι ὅμως τὴν αὐστηρότητα τῶν βιογράφων του, οἵτινες κατέκρινον ἀνιλεῶς τὸν παράδοξον τοῦτον ἀστείον. Ἡ οἱ ἀγορασταὶ ἐσκόπευον νὰ μεταχειρισθῶσιν αὐτὰς τὰς εἰκόνας, καὶ τότε τὰς ἠγόρασαν κατὰ τὴν τιμὴν των, ἡ ἥθελον νὰ τὰς πωλήσωσι, καὶ τότε ἡ ἀπάτη των δὲν εἶναι ἀξία τοσαύτης ὀργῆς. Ἐὰν εἶναι ἀληθές, ὡς λέγουσιν, ὅτι οἱ μαθηταὶ του, διὰ νὰ χλευάσωσι τὴν τῶσιν πρὸς τὸ

ἀργύριον ῥοπήν του, ἐζωγράουν ἐπὶ χαρτίου νομίσματα ἅτινα διεσκόρπιζον ἐντὸς τοῦ καταστήματος, καὶ τὰ ὅποια ὁ διδάσκαλός των συνήθροζε, δὲν τοῦς μέμφομαι, διότι ἡ ἀστείότης αὕτη ἦτον ἴσως ἡ καταλληλοτέρα ποιητὴ τῆς φιλαργυρίας του. Εἶχε γεμίσει τὸ κατάστημά του μὲ παλκιὰ ἐπιπλα, μὲ πελκιάς πανοπλίας· μὲ σκεύη συντετριμμένα, μὲ μεταξωτὰ σπάνια, ἅτινα ὠνόμαζεν εἰρωνικῶς ἀρχαϊότητας. Ἡ παροδοξία αὕτη, εἰς τὴν ὁποίαν προσήφη πολλὴ σημαντικότης καθίσταν τὴν ἔχουσι καὶ πολλοὶ ἄλλοι ὄχι τεχνῆται ὡς ὁ Ῥεμβράντ, δὲν εἶναι θεβαιῶς ἀξιοσημείωτος. Περιεργότερον εἶναι ἀνταντὶρῆτως τὸ νὰ γνωρίζωμεν τὰς ἰσχυρογνώμονας καὶ δυσμενεῖς του διαθέσεις· τὰς ὁποίας ἀνέπτυσσε κατὰ τὰς σχέσεις του καὶ μετὰ τῶν ἐγκριτοτάτων τῆς κοινωνίας. Ὁ Ῥεμβράντ ἐξείχεν εἰς τὴν προσωπογραφίαν, καὶ ὡς τόσον πολλὰς διὰ τὰς ἰδιοτροπίαις του, ἠναγκάζετο ν' ἀκούῃ παρατηρήσεις ἐκ μέρους τῶν ζωγραφουμένων, οἵτινες ἀνέκον εἰς τὰς πρώτας τάξεις τῆς κοινωνίας. Νεὶ μὲν εἶναι ἀληθές ὅτι τὰς παρατηρήσεις τῶν ἀμαθῶν πρέπει νὰ καταρροῶμεν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἀλλ' ὅχι καὶ νὰ ἐκτιθέμεθα εἰς τὸ νὰ πᾶθωμεν ὅτι ἐπαθε μίαν ροχὴν ὁ Ῥεμβράντ. Εἰς ζωγράφησεν εἰκὼνα παριστάνουσαν τὰ πρόσωπα ὅλα οἰκογενείας τινός· ἡ στάσις τῶν προσώπων εἶχε γενεῖ μετὰ πλείστης ἐπιτυχίας, καὶ ὁ ζωγράφος ἤρχισε ν' ἀκούῃ τοὺς ἐπαίνους τῶν πρωτοτύπων του, ὅταν ἤλθον νὰ τὸν ἀναγγεῖλωσιν ὅτι ὁ πῖθηξ τὸν ὁποῖον ὑπερηγάπα ἀπέθανε. Κατ' ἀρχὰς ἰστέναξεν λυπηθείς· ἀλλὰ μετὰ μικρόν, χωρὶς νὰ εἴπῃ τι εἰς κανένα, ἐσχεδογράφησεν εἰς τὴν αὐτὴν εἰκὼνα τὸν ἰποβιώσαντα πῖθηκα, ἀποθεώσας οὕτω τὸν φίλτατόν του· ἡ εὐγενὴς οἰκογένεια ἠγανάκτησε, καὶ ἀήτησε νὰ σθεσθῇ τὸ πρόσωπον τοῦ παραδόξου φίλου τὸν ὁποῖον ἠθέλησε ν' ἀπαθανάτισῃ. Ὁ Ῥεμβράντ ὅμως ἀντέστη καὶ ἀνεχώρησε προτλαδὼν καὶ τὴν εἰκὼνα.

Ὁ Ῥεμβράντ ἐμόρφωτε πολλοὺς μαθητάς, ἀλλὰ μόνος ὁ Γεράρδ Δῶ, ὁ Φλίγκ καὶ ὁ Βεκούντζ ἀρκούσι νὰ δοξάσωσι τὸν διδάσκαλόν των.

Μετὰ πολλὰς καὶ λαμπρὰς ἐπιτυχίας, ἀπέθανε τὸ 1674 περὶ τὸ 68 ἔτος τῆς ηλικίας του.

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΓΑΛΒΑΪ.

Ἡ ἀκόλουθος ἱστορία θέλει φανῇ σχεδὸν μυθώδης εἰς πολλοὺς τῶν ἀνθρωπίνων καὶ ὅμως ὅσον παράξενος καὶ ἀν' ἡναι τὴν ἐγγυώμεθα ὡς ἐπίσημον. Ἀλλῶς τε οἱ ἀμφιβάλλοντες περὶ τούτου δύνανται νὰ συμβουλευθῶσι τὰ χρονικά τοῦ κομητάτου τοῦ Γαλβαΐ, ἐν οἷς ἐκτεταμένως περιγράφονται. Ἡ φρικώδης δίκη ἥτις εἶναι τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς, σώζεται ἐπίσης εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς πόλεως.

Ἐν ἔτει 1493 ὁ Ἰάμες Λίχν Φίτζ-Στέφεν, πλούσιος ἔμπορος καὶ δήμαρχος τῆς πόλεως Γαλβαΐ ἐν Ἰρλανδίᾳ, ἐδίκασε δίκην ἥτις, ἐνώπιον τῶν συμπολιτῶν του, τὸν ὕψωσεν εἰς τὴν τάξιν καὶ δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὑπεράνω τῆς τάξεως τοῦ Βρούτου.

Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν μέγα ἐγένετο ἐμπόριον

μεταξὺ τῆς βορείου Ἰρλανδίας καὶ τῆς Ἰσπανίας. Ὁ Φίτζ-Στέφεν, ὅστις ὡς ἐκ τοῦ ἐμπορίου του, πολλάκις εἶχεν ἐπισκεφθῇ τὰς Ἰσπανικὰς χώρας, εἶχε φέρει τὸν υἱὸν ἐνὸς τῶν φίλων του, Γομέζ ὀνομαζόμενον, ἔμπορον εἰς Γάδαιρα. Τὸν νέον Ἰσπανὸν ἐδέχθη κ' ἐφιλορόνησεν ἡ οἰκογένεια τοῦ Στέφεν μ' ἐκείνην τὴν ἀξιοθαύμαστον φιλοξενίαν, ἥτις διακρίνει πάντοτε τοὺς Ἰρλανδοὺς.

Μετ' οὐ πολὺ ὁ Γομέζ συνέδεσε φιλίαν μετὰ τοῦ Βάλτερ Λύχν, νέου ἡλικίας εἴκοσι καὶ ἐνὸς ἐτῶν, μοναδικοῦ τοῦ δημάρχου υἱοῦ, καὶ ἐγένοντο ἀχώριστοι. Τὰ λαμπρὰ προτερήματα, αἱ βαθεῖαι γνώσεις, ἡ γενναίος ἡλικία, τὸ εὐγενὲς καὶ ἀνδρικὸν πρόσωπον τοῦ Βάλτερ, τὸν εἶχον ἀπὸ πολλοῦ καταστήσει προσφιλεῖς εἰς τοὺς πολέως τοὺς κατοίκους. Δὲν ἐστερεῖτο ὅμως κ' ἐλαττωμάτων· ἐπειδὴ ἦτον φιλήδονος· ἐνθουσιῶν εἰς ὅτι τῷ ἔκαμε ζωηρὰν ἐντύπωσιν, καὶ, πρᾶγμα δυστυχῶς κοινότατον παρὰ τοῖς συμπολίταις του, ἐκδικητικὸς εἰς τὴν πάραμικρὰν προσβολήν.

Ὁ Βάλτερ ἐπεριποιεῖτο τότε νέαν τινα ὀνομαζόμεν Ἀγνὴν Σχεριδὰν καὶ περιπαθὸς τὴν ἡγάπα. Ἡμέρας τινὰς πρὸ τῆς διὰ τὸ συνοικεῖστον ὁρισθείσης ἐποχῆς, ὁ δήμαρχος Φίτζ-Στέφεν ἔδωκε μέγα συμπόσιον ἐν ᾧ παρευρίσκοντο ὁ Γομέζ, ἡ Ἀγνὴ Σχεριδὰν καὶ οἱ γονεῖς αὐτῆς. Πολλάκις, κατὰ τὸ γέφυμα, ὁ Βάλτερ ἐνόμισεν ὅτι εἶδε τὴν νέαν καὶ τὸν Ἰσπανὸν ἀνταλλάσσοντας βλέμματα συμπληθητικά. Συνέλαβε ὅθεν βιαίαν ζηλοτυπίαν, καὶ τὸ πρῶτ' μεταβὰς εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Ἀγνῆς, τὴν κατηγορήσεν ὡς ἀπιστον. Ἡ νέα ὀργισθεῖσα διὰ τὴν ἀδικον ταύτην κατηγορίαν, καὶ, ὡς πολλὰι γυναῖκες, μὴ θέλουσα ἀπὸ υπερηφάνειας νὰ δικαιολογηθῇ, ἀφῆκεν αὐτὸν ἐν τῇ ἀπάτῃ του, καὶ οὕτως ἐχωρίσθησαν δυσηρεστήμενοι. Δυστυχὴς Ἀγνὴ! δὲν ὑπόπτευσεν ποτὶς τὴν διπλὴν καταστροφὴν ἣν ἐμελλε νὰ ἐπιφέρει ἡ φιλαυτία της, καὶ δὲν ἐφάνταζετο ὅτι ἀντὶ τοῦ νυμφικοῦ πέπλου ὅστις ἐμελλε νὰ κοσμήσῃ τὴν κεφαλὴν της, ὑφαίνει πένθιμον κάλυμμα. Τὴν ἐσπέραν τῆς ἐπιούσης, ὁ Βάλτερ διαβαίνων ἐμπροσθεν τῆς οἰκίας τῆς Κ. Σχεριδὰν, εἶδε τὸν Γομέζ ἐξερχόμενον αὐτῆς. Τότε αἱ ὑπόνοιαι τοῦ μετεβλήθησαν εἰς βεβαιότητα. Πτοούμενος ὑπὸ τοῦ δαίμονος τῆς ζηλοτυπίας, καὶ ἀκούων μόνον τὸν δαίμονα τῆς μανίας του, ὁρμᾷ κατὰ τοῦ δυστυχῆ φίλου του, ὅστις, ἐξ ἀπροόπτου προσβαλλόμενος καὶ μὴ ἀναγνωρίζων τὴν φωνὴν τοῦ Βάλτερ, τὴν ὁποίαν ἡ λύσσα του καθίστα ἀμβλύχον, ἐνόμιζεν ὅτι θέλει διαρύγῃ τὰς χεῖρας τοῦ δολοφόνου, φεύγων πρὸς ἐρημόν τι τῆς πόλεως μέρος παρὰ τῇ ἀκτῇ τῆς θαλάσσης. Ὁ Βάλτερ τὸν καταδιώκει, καὶ τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ὁ Γομέζ φθάσας εἰς τὰς ὄχθας τοῦ αἰγιαλοῦ, ἀδυνατεῖ νὰ προχωρήσῃ τῷ ἐμπήγει εἰς τὴν καρδίαν του τὸ ἐγχειρίδιον καὶ ῥίπτει τὸν δυστυχῇ εἰς τὴν θάλασσαν.

Τὴν ἐπιούσαν ἡ παλιόρροια ἀπερρίψεν ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τὸ πτώμα, τὸ ὁποῖον πολλοὶ ἀνεγνώρισαν.

Ἐν ᾧ δὲ τὸ πτώμα αὐτὸ ἐκυμάνετο ἐπὶ τῆς θαλάσσης τί ἔκαμνεν ὁ δολοφόνος; Ὅταν τοῦ ἐπανῆλθεν ἡ σκέψις, ὅταν ἠδυνήθη ν' ἀνακαλέσῃ εἰς τὸν νοῦν του τὸ ἀποτρόπαιον δράμα, τοῦ ὁποῖου αὐτό; ὑπῆρξεν ὁ πρωταγωνιστὴς, τότε τὸ ἐγκλημα τῷ ἐφάνη καθ' ὅλην του τὴν φρικώδη γυμνότητα. Ἡ σκιά τοῦ φίλου

του μετὰ τῆς ἀχνιζούσης εἰς τὸ στῆθος του πληγῆς ὠρτοῦτο καθημαγμένη ἐνώπιόν του καὶ τὸ πελιδνὸν στόμα του, τῷ ἀπέτεινε τοὺς ἀκολουθοῦντας λόγους· «Βάλτερ, ἤμην ἀθῶος καὶ ἡ Ἀγνὴ εἶναι ἀκηλίδωτος.» Ὁ Βάλτερ διήλθε τὴν νύκτα πλανώμενος εἰς τὰ δάση καὶ κατακυριευμένος ἀπὸ λύπην τόσον βαθυτάτην, ὅσην ἄνθρωπος εἶναι δυνατόν νὰ δοκιμάσῃ ποτέ. Ὅλη ἡ μέλλουσα μετὰ τῆς μνηστῆς του εὐδαίμονία, ὅλαι αἱ καθαφαὶ καὶ ὑψηλαὶ ἐκείναι ἡδοναί, τὰς ὁποίας εἶχεν ὀνειροπολήσει, ὅλα τὰ ἔτη ἐκείνα τῆς συζυγικῆς εὐτυχίας ἅτινα ὤρειλον νὰ παρέλθωσι μετὰ τῆς Ἀγνῆς· τοὺ καὶ τῶν τέκνων του, ὅλα ταῦτα τὰ εἶχε καταστρεφῇ ἐν μιᾷ στιγμῇ. Δὲν ἦτο ἄλλο εἰμὴ δειλὸς καὶ ἀχρεῖς δολοφόνος, τὸ αἷμα, τὸ ἀνείδος τῆς οἰκογενείας του. Ἐμόλυνε τὴν πολλὴν τοῦ γέροντος πατρός του καὶ εἴλκυεν ἐπ' αὐτοῦ τὰς ἀρὰς πάσης τῆς πόλεως· ἥτις τὸν ἡγάπα. Τέλος ἠσθάνθη ἀνακούφισιν τινὰ τοῦ πόνου του, λαβὼν τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ παραδοθῇ αὐτὸς ὁ ἴδιος εἰς χεῖρας τῆς δικαιοσύνης καὶ ν' ἀποτίσῃ τὸ ἐγκλημά του δι' ἐπονειδίατου θανάτου. — Μὲ τὴν ἀπόφασιν ταύτην διευθύνθη περὶ τὸ λυκαυγὲς πρὸς τὴν πόλιν, εἰς τῆς ὁποίας τὰς πρώτας οἰκίας μόλις φθάσας ἀπήντησε μέγα πλήθος· ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποῖου ἀνεγνώρισε τὸν πατέρα του ἐπιπλέον συνοδευόμενον ὑπὸ πολλῶν ἀστυνομικῶν κλητήρων. Ἐζήτησαν τὸν φονέα, ἀλλὰ τίς ἦν; ποῦ ἦν; οὐδεὶς ἐγνώριζεν. Ὁ ἄρχων ἀναγνωρίσας τὸν υἱὸν του ἐμειδίασε μειδίαμα ἀγάπης κ' ἐπροχώρησε πρὸς αὐτόν. Ὁ Βάλτερ, τὸ πελιδνὸν τοῦ θανάτου ἔχων ἐπὶ τῶν χαρακτηρισμῶν του καὶ τὰ μέλη κλονούμενα ἐκυψεν τὴν κεφαλὴν ἀκούσας τοὺς λόγους τούτους.

«Γνωρίζεις, υἱέ μου, τὴν συμβῆσάν εἰς ἡμᾶς δυστυχίαν; ὁ δυστυχὴς φίλος σου ἐδολοφονήθη τὴν νύκτα ταύτην. Ἰδοὺ τὸ πτώμα του τὸ ὁποῖον κομίζουσιν. Οἱ λόγοι μου σὲ λυποῦν, τὸ γνωρίζω· ἀλλὰ εἴμεθα πρὸ πάντων ἄνθρωποι. Δὲν δυνάμεθα νὰ μαντεύσωμεν τίς εἶναι ὁ δολοφόνος. Ἀλλὰ σὺ ὅστις ἐγίνωσκας ὅλας τὰς σχέσεις του δύνασαι ἴσως νὰ μάς συμβουλεύσῃς· λέγε, μήπως ἔχῃς ὑπονοίας τινὰς; — Πάλιν ἤρξατο ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ νέου, τὸν ὁποῖον οὐδεὶς ὑπώπτευσεν κ' ἐπομένως ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατός του ἦσαν εἰς τὰς ἰδίας του χεῖρας. Ἐπρεπεν ἄρα γε νὰ διατηρήσῃ ζωὴν κηλιδωμένην ὑπὸ αἵματος καὶ κατατηκομένην ὑπὸ τοῦ συνειδότος, ἢ νὰ τείνῃ τὸν τράχηλόν του ὑπὸ τὴν μάχαιραν τῆς δικαιοσύνης; Ἡ πάλιν αὕτη δὲν διήρκεσε πολὺ. Ὅθεν ἀνορθώσας τὴν κεφαλὴν του εἶπε μὲ φωνὴν ὑπόκωφον·

«Ὁ δολοφόνος εἶμαι ἐγώ!»

Δὲν δυνάμεθα νὰ περιγράψωμεν τὰ ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ πατρός διατρέξαντα. Τὸ ἔργον εἶναι ὑπεράνω τῶν δυνάμεών μας. Σκότος ἐκάλυψε τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ ἄνευ τῆς βοηθείας τῶν φυλάκων, ἤθελε πέσει ἀπὸ τοῦ ἔππου του. Ὡς δὴμαρχος τῆς πόλεως ἦν ὁ μόνος ἄρχων, καὶ κατὰ τοὺς νόμους τοῦ αἰῶνος ἐκείνου ὑπερτατος τῶν πολιτικῶν καὶ ἐγκληματικῶν ὑποθέσεων δικαστῆς. Ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ὑπῆρξεν ὅπως πατήρ. Ἀφθονα δάκρυα ἔβρεχον τὰς παρειάς του, καὶ, ἐν τῇ καρδίᾳ του, ἐζήτει χάριν διὰ τὸν υἱὸν του· ἀλλ' ἐμνήσθη τοῦ ὅρκου ὃν ὥμοτεν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων τοῦ ν' ἀποπέμῃ ἀμερολήπτως δικαιοσύνην,

καὶ μολονότι εἶδεν ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὅλας τοὺς κόσμους τὰς ἡδονὰς ἐκλείπουσας δι' αὐτόν, ἀπεφάσισε νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸν θωμόν τοῦ καθήκοντος διὰ τὰ προσωπικά του συμφέροντα καὶ διέταξε τοὺς φύλακας νὰ συλλαβῶσι τὸν υἱόν του.

Ἡ θλιβερά συνοδεία διευθύνθη τότε πρὸς τὴν φυλακὴν, ἐν τῷ μέσῳ πλήθους ἀπείρου θιασῶν· οἱ μὲν ἐπὶ τὴν διαγωγὴν τοῦ δημάρχου, οἱ δὲ κατηγερῶντες αὐτόν ὡς ἀκαμπτον, ἐβρῆνον τὴν θλιβεράν εἰμαρμένην τοῦ νέου ἀγαπήτου διὰ τὰ τότα του προτερήματα καὶ καταδικαζομένου εἰς θάνατον ἐν ἡλικίᾳ εἰκοσι καὶ ἐνὸς ἐτῶν.

Πρὶν ἢ φθάσωσιν εἰς τὸ δεσμοτήριον ὁ δῆμαρχος ὑπέστη νέαν δοκιμασίαν, ὅτε ἤλθον δρομαῖος ἡ γυνὴ του, ἡ κόρη του καὶ ἡ μνηστὴ τοῦ Βάλτερ. Ἰδούσαι τὸν νέον τὰς χεῖρας δεδεμένας, τὴν ὄψιν ὠχρὰν, χωροῦντα ἐν μέσῳ δύο σειρῶν φυλάκων αἱ τρεῖς γυναῖκες ἀφῆκαν φωνὴν γοερὰν καὶ ἡ Ἀγνή ἐλειποθύμησεν. Ὅλοι ἐκλαίον καὶ αὐτοὶ οἱ φύλακες εἶχον ὑγροὺς τοὺς ὀφθαλμούς. Μόνος ὁ Ἄρχων ἔμεινεν ἀμετάπυστος· τόσον ἦτο πεπεισμένος, ὅτι ἐξεπλήρου ἱερὸν καθήκον.

Ἡ δίκη τοῦ Βάλτερ Φιτζ-Στέφεν ἐδικάσθη μετὰ τινὰς ἡμέρας, καὶ ἡ μικρὰ τοῦ Γαλθαῦ πόλις εἶδε πάλιν δικάζοντα ὡς ὁ Βροῦτος τὸν μονογενῆ αὐτοῦ υἱόν, καὶ ὡς αὐτόν, καταγινώσκοντα θάνατον κατὰ τοῦ υἱοῦ τούτου· ἔχυσε δάκρυα· τὸ θάρρος τὸν ἐγκατέλειπε καθ' ἣν στιγμὴν ἔμαλλε ν' ἀπαγγεῖλῃ τὴν φοικυῶδη ἀπόφασιν. Πάραυτα ὅμως συνῆλθε καὶ τὴν ἀπήγγειλε μὲ ἱκανὴν ἀταραξίαν.

Αἱ σκληραὶ τοῦ γενναίου καὶ ἀδιαφθόρου ἄρχοντος δοκιμασίαι δὲν ἔληξαν ἐνταῦθα. Αἱ ἐξοχοὶ ἀρεταὶ του δὲν ἐνοῦντο ὑπὸ τοῦ ὄχλου. Αὐτὸς ἀλλαλάζων καὶ ἀποπέμπων κραυγὰς θανάτου κατὰ τοῦ δημάρχου, ἀπῆλθε ἐπιτακτικῶς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐνόχου καὶ μετέβη εἰς τὴν φυλακὴν διὰ νὰ τὴν κατεδαφίσῃ, αὐτὴν τε καὶ τὴν παρακειμένην οἰκίαν τοῦ δημάρχου. Οἱ φύλακες τῆς πόλεως καὶ τινες στρατιῶται συναθροισθέντες κατεσπευσμένως κατόρθωσαν νὰ σώσωσι τὸ δεσμοτήριον καὶ νὰ καθέσωσι τὸν λαόν, ὅστις τοσοῦτον μᾶλλον ἀπίστανε μανιώδης, καθόσον ἐγνώριζεν ὅτι ὁ ἐγκληματίας ἐπεθύμει τὴν ζωὴν.

Μετὰ τὸν ἀναδρασμὸν τούτον τοῦ ὄχλου ἀνεμίχθησαν αἱ μεσιτεῖαι τῶν ἰσχυροτέρων τῆς πόλεως καὶ τοῦ κομμητάτου, τῶν συγγενῶν καὶ τῶν φίλων τοῦ δημάρχου, τὸν ὅποιον τίποτε δὲν ἠδυνάθη νὰ κάμῃ, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἀπόκρισις ὑπῆρξεν εἰς ὅλους ἡ αὐτὴ· ὅτι ἄνθρωπος πάσχω, ὡς πατὴρ κλαίω, ὡς ἄρχων χαίρω διότι εἶχον τὸ θάρρος νὰ ἐκπληρώσω τὸ καθήκον μου. Ὁ νόμος ἀπεφάσισε καὶ ἡ ἀπόφασις ἀπὸ γυναικῶν διὰ τοῦ στόματός μου. Ὁ ἀποθάνω διὰ τοῦτο, τὸ ἡξυρῶν ἀλλ' ὁ νόμος θὰ λάβῃ ὅλον καὶ πληρὴς τὸ ἀποτέλεσμα· τίποτε δὲν θὰ σώσῃ τὸν ἐνόχον.

Τὴν προηγουμένην τῆς ἐκτελέσεως τοῦ θανάτου νύκτα, ὁ δυστυχὴς πατὴρ ὑπῆγεν εἰς τὴν εἰρηκτὴν τοῦ υἱοῦ του κρατῶν εἰς χεῖράς του λαμπάδα καὶ συνοδούμενος ὑπ' ἐνὸς ἱερέως. Εἰσελθὼν ἐκλείπε τὴν θύραν, ἔθηκε τὴν κλινὴν τῆς εἰς τὸ βαλάντιόν του καὶ ἔπειτα ἐλάθισεν εἰς τὸ γυνάκιμα θυρίδος τινός. Ὁ καταδικὸς ἐπλησίασε τὸν πατέρα του καὶ μετὰ φωνὴν σχε-

δὸν ἐκλείπουσαν ἠρώτησεν αὐτόν· ἂν ἠδύνατο νὰ διατηρήσῃ ἐλπὶδα τινά.

« Ὀχι, υἱέ μου, τῷ ἀπεκρίθη ὁ δῆμαρχος, μὲ φωνὴν ἐπίσημον, ὅχι δὲν ὑπάρχει πλέον δι' ἐσέ ἐλπίς ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ. Ὁ νόμος ἀπεφάσισε, καὶ ἡ ἀπόφασίς του θὰ ἐκτελεσθῇ βεβαίως περὶ τοῦ λυκαυγῆ. Ἐν διαστήματι εἰκοσι καὶ ἐνὸς ἐτῶν ἐδεχθον τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ σου, ἱκετεύων αὐτόν νὰ σέ καταστήσῃ ἀγαθόν, δίκαιον, σοφόν. Δὲν ἔκρινε κατάλληλον νὰ ἐπακούσῃ τῶν δεήσεών μου. Καὶ ὅμως εὐλογητὸν τὸ ἅγιον αὐτοῦ ὄνομα, ἂν καὶ μ' ἔδωκε τὸ πικρότατον τῶν ποτηρίων νὰ πῶ. Ἐὰν δὲν ἦμην δικαστὴς σου ἠδυνάμην ἵσως νὰ ζητήσω τὴν χάριν σου καὶ νὰ ἱκετεύσω τὸν ἡγεμόνα νὰ σοὶ ἀποδώσῃ τὴν ζωὴν ἂν καὶ μεμολυμμένη ὑπὸ φόνου. Σοὺ τὸ ἐπαναλαμβάνω, πρέπει ν' ἀποθάνῃς. Ἄν καὶ τὰ δάκρυά μου ρέουσι τὴν στιγμὴν ταύτην, ἔχω ὅμως ἀμετάθετον ἀπόφασιν. Στρέψον λοιπὸν ὅλας τὰς σκέψεις σου πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐπικληθῆτι τὸ ἄδιον ὃν νὰ μὴ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν τοῦ εἰς σέ, εἰς σέ ὅστις δὲν ἐφοβήθης νὰ χύσῃς τὸ αἷμα τοῦ ὁμοίου σου, ἐκείνου τὸν ὁποῖον ὑπεδέχθην ὡς δεύτερον υἱόν εἰς τὴν οἰκίαν μου, καὶ τὸν ὁποῖον ὠρεῖλες νὰ θεωρῆς ὡς ἀδελφόν σου. Ἦλθον διὰ νὰ ἐνώσω τὰς δεήσεις μου μετὰ τὰς τοῦ ἁγίου τούτου ἱερέως, διὰ νὰ σοὶ δώσῃ ὁ Θεὸς τὴν δύναμιν νὰ ὑποστῇς μετὰ θάρρους καὶ χριστιανικὴν καρτερίαν τὴν ποινὴν σου. »

Ὁ δῆμαρχος προσεκάλεσε τότε τὸν ἱερέα ν' ἀρχίσῃ τὰς δεήσεις τῶν ἀγωνιῶντων καὶ νὰ πρεσβεύσῃ παρὰ τῷ Θεῷ διὰ τὴν συγχώρησιν τοῦ ἐνόχου. Ὁ νέος καταδικὸς ἠνώθη μετ' αὐτοῦς, ἀνέτεινε μετὰ ζήλου τὴν καρδίαν του πρὸς τὸν Θεόν καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης δὲν ἐνησχολήθη πλέον περὶ τοῦ κόσμου, μήτε περὶ τῆς ζωῆς.

Περὶ τὸ λυκαυγὲς ἐξωτερικὸς θόρυβος ἀνήγγειλε τὴν ἄφιξιν τῶν φυλάκων μετὰ μικρὸν ἔκρουον τὴν θύραν ἦτον ὁ δῆμιος ὅστις ἤρχετο ν' ἀπαιτήσῃ τὴν λείαν του. Ὁ δῆμαρχος τοῦ ἠνοῖξε καὶ τὸν ἐβόηθησε μάλιστα ν' ἀπαλλάξῃ τὸν υἱόν του τῶν ἀλύσεων μετὰ ὅποιας ἦτο πεφορτισμένος. Ὁ ἐκτελεστής ἐπέρασε τὸν ὀλέθριον ἐρόχον εἰς τὸν λαϊμόν τοῦ καταδικῆ, ἔπειτα θέσας αὐτόν ὁ πατὴρ μετὰ τὸν αὐτοῦ καὶ τοῦ ἱερέως ἀνέβη μετ' αὐτῶν μίαν κλίμακα, τοῦ νέου ἐρεῖδομένου ἐπὶ τῶν βραχιόνων ἀμφοτέρων. Ὅταν ἐφύλασαν εἰς τὴν πύλιν τῆς φυλακῆς, ὁ ἄρχων ὑπέστη νέαν καὶ τρομερὰν ἐφοδὸν, περιστάσις· ἄλλως τὴν ὁποίαν εἶχε τρόπον τινὰ προῖδε. Ἡ πτωχὴ γυνὴ του, ἥς τὸ οἰκογενειακὸν ὄνομα ἦτο Βλάχη, ἐξαντλήσασα τὰ δάκρυά της, τὰς δεήσεις της, ὅλα τὰ μέσα τέλους πρὸς σωτηρίαν τοῦ υἱοῦ της, καὶ κατεχώμενη ὑπὸ ὑψηλοῦ μητρικοῦ φανατισμοῦ, ἤνωσε περὶ αὐτὴν ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας της, καὶ ἀπεφάσισε ν' ἀντιστῶσι διὰ τῆς βίας εἰς τὴν καταδικὴν τοῦ Βάλτερ. Εἶχον λοιπὸν πορευθῇ ἐνὸς πολλοῦ εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως καὶ μέγα μέρος πολλῶν ἐνωθὲν μετ' αὐτῶν ἀπήτησαν μεγαλοφώνως τὴν χάριν τοῦ νέου. Πᾶς ἄλλος παρὰ τὸν δῆμαρχον τοῦ Γαλθαῦ ἤθελεν ὑποχωρῆσαι ἐνώπιον τοῦ μανιώδους τούτου ὄχλου, ἀλλ' αὐτὸς ἔμεινε σταθερὸς καὶ ἀμεταπίεστος. Περήνισε τὸν λαόν εἰς τὴν πρὸς τοὺς νόμους ὑπακοὴν καὶ ὑπόταγν. Ἀλλ' οὗτος τῷ ἀπεκρίθη κα-

